

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

РОЗРОБЛЕНО:

д. психол.н., доц. кафедри
психології
К.І. Фоменко

ЗАТВЕРДЖЕНО:

На засіданні кафедри
психології
Протокол № 10 від
18.04.2019 р.

Завідувач кафедри:

Т.Б. Хомуленко

СТРАТЕГІЯ
розвитку кафедри психології
на 2019 – 2025 н.р.

Харків, 2019

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня, наукова, методична та організаційна діяльність кафедри психології регулюється Статутом ХНПУ імені Г.С. Сковороди, Колективним договором, «Положенням про виконавчу раду (раду з якості)», «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності у ХНПУ імені Г.С. Сковороди», «Положенням про освітню програму ХНПУ імені Г.С. Сковороди», «Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)», «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди», «Стратегією інтернаціоналізації ХНПУ імені Г.С. Сковороди», типовим положенням про факультет, типовим положенням про кафедру, «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди», «Положенням про атестацію педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди», «Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди», «Положенням про порядок обрання за конкурсом та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди», «Положенням про систему стимулювання якісної і ефективної роботи науково-педагогічних і інших категорій працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди», «Положенням про моніторингове дослідження «Викладач очима студентів», «Положенням про корпоративну електронну пошту», «Положенням про освітню програму ХНПУ імені Г.С. Сковороди», «Положенням про стейкхолдерів освітніх програм ХНПУ імені Г.С. Сковороди», «Положенням про використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди», «Положенням про випускні кваліфікаційну роботу здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди», «Положенням про порядок визнання результатів навчання здобувачів Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди отриманих у неформальній освіті», «Положенням про стипендіальне забезпечення здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди», «Положенням про вивчення навчальних дисциплін з циклу вільного вибору здобувачами ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)» тощо.

Документи доступні для всіх учасників освітнього процесу на офіційному сайті ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<http://hnpu.edu.ua/uk/normatyvna-dokumentaciya-universytetu>).

2. ПРИНЦИПИ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ ПСИХОЛОГІЇ

Діяльність кафедри ґрунтується на реалізації принципів поєднання національних та регіональних освітніх традицій з найкращим світовим досвідом у підготовці фахівців-психологів; гнучкості у реагуванні на суспільні зміни і прогностичності; інноваційності, науковості, саморозвитку, гуманізму, демократизму, наступності, персональної і колективної відповідальності, колегіальності та професіоналізму.

Концептуальні засади розвитку кафедри психології:

- орієнтованість науково-педагогічних працівників кафедри на виконання найважливіших завдань державної політики в галузі освіти, дотримання чинних законів про освіту в Україні, врахування міжнародних норм та стандартів;
- комплексне впровадження навчальної, виховної, наукової, науково-дослідної роботи, спрямованої на створення умов для якісного навчання, інтелектуального самовдосконалення, саморозвитку та самореалізації здобувачів вищої освіти;
- відповідальне ставлення викладачів кафедри до своєї діяльності та вдосконалення рівня професіоналізму;
- незалежність професійної діяльності викладачів від впливу політичних партій, релігійних організацій тощо.

3. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ ЩОДО ПОТРЕБИ У ФАХІВЦЯХ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053 ПСИХОЛОГІЯ

Специфікою діяльності фахівців-психологів, професійну підготовку яких здійснює Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди (ХНПУ), є реалізація компетенцій соціономічних професій (об'єктом праці яких є людина, на яку спрямовуються професійні зусилля) на тлі підвищених вимог до інтелектуальної та емоційної сфер особистості задля надання висококваліфікованої психологічної допомоги різним категоріям клієнтів та організації психологічного супроводу для різних суб'єктів діяльності.

У східному регіоні України, до якого належить Харківська та сусідні області, значна частина населення зайнята в освітній сфері професійної діяльності. За офіційними даними Харківської міської ради, тільки у м. Харкові функціонує більше 220 шкіл різного типу та 25 ЗВО, постійно зростає частка приватних закладів освіти. У зв'язку з цим, у східному регіоні, до складу якого входять Харківська і сусідні області, гостро постає питання забезпечення сфери освіти кваліфікованими фахівцями із надання психологічної допомоги та супроводу суб'єктів педагогічного процесу.

Майже 90 років кафедра психології є провідним постачальником науково-педагогічних кадрів у галузі психології, що мало відбиття на історії психологічної думки у світі загалом. Понад 25 років кафедра є випусковою, забезпечуючи регіон висококваліфікованими фахівцями-психологами.

Харківський регіон має сильний вплив збройного конфлікту як у зв'язку з географічним розташуванням так і певною включеністю ряду його мешканців у його хід (учасники бойових дій, переміщені особи, постраждали від збройного конфлікту тощо) є безумовним джерелом виникнення значної кількості стрес-факторів як пересічних мешканців Харківської області, так і його учасників, внутрішньо переміщених осіб та інших постраждалих внаслідок ведення бойових дій і їх наслідків (ПТСР). Отже, Харківський регіон потребує значної кількості фахівців з надання психологічної допомоги з використанням сучасних психотехнологій.

4. МЕТА ТА ЗМІСТОВІ ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ З ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053 ПСИХОЛОГІЯ

Метою освітньої діяльності кафедри є підготовка кваліфікованих, конкурентоспроможних професіоналів в галузі психології, що володіють необхідними загальними та спеціальними компетентностями щодо виконання основних видів професійної діяльності психолога (психодіагностичної, консультативно-терапевтичної, психокорекційної, психопрофілактичної, психореабілітаційної, психологічного супроводу, психотренінгової, психологічно-просвітницької тощо) в різних сферах суспільного буття, з урахуванням потреб та запитів сучасного ринку праці, зокрема у галузі освіти.

Особливості освітньої діяльності кафедри полягають у тому, що вона орієнтована на підготовку кваліфікованих фахівців із надання психологічної допомоги з урахуванням специфіки професійної діяльності та професійно-особистісних особливостей фахівців із різних галузей професійної діяльності загалом та у сфері освіти – зокрема. Специфікою діяльності кафедри є підготовка здобувачів усіх рівнів вищої освіти – бакалаврів, магістрів, докторів філософії, а також докторів наук зі спеціальності 053 Психологія, яка ґрунтується на традиціях Харківської школи психології та враховує регіональний аспект – необхідність підготовки фахівців для здійснення психологічного супроводу суб'єктів педагогічного процесу, сприяння створенню психологічних умов для життєвого благополуччя та повноцінного функціонування громадян, надання допомоги різним верствам населення з урахуванням соціально-економічних та соціокультурних особливостей регіону, реалізації науково-дослідної діяльності та викладацької діяльності у ЗВО регіону.

5. ВІДПОВІДНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ МІСІЇ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ХНПУ імені Г.С. СКОВОРОДИ

Місію ХНПУ імені Г.С. Сковороди визначено як «формування освіченого українця – громадянина, патріота, професіонала, носія культури – шляхом удосконалення змісту науково-методичного супроводу якості педагогічної освіти і фундаментального оволодіння мистецтвом навчати і виховувати інших». У межах місії, стратегічною метою ХНПУ встановлено якісна фундаментальна і професійна підготовка здобувачів бакалаврського, магістерського, освітньо-наукового й наукового рівнів вищої освіти; збереження усталених традицій педагогічної освіти та педагогічної майстерності, які в поєднанні з інноваціями сприятимуть формуванню особистості, здатної до компетентної і відповідальної професійної діяльності у сфері освіти й науки як в Україні, так і поза її межами; підвищення кваліфікації педагогічних працівників в обсягах, необхідних для ефективного функціонування і сталого розвитку закладів освіти різних типів і соціокультурного розвитку суспільства; формування й розвиток наукових шкіл; створення сучасної дослідницької е-інфраструктури».

Цілі освітньої діяльності кафедри з підготовки фахівців спеціальності 053 Психологія визначено у відповідності до місії та стратегії ХНПУ, оскільки вона спрямована на підготовку конкурентоздатних психологів, патріотів, носіїв культури, здатних вирішувати свої професійні завдання з урахуванням особливостей гуманітарної та соціальної сфер діяльності, надавати психологічну допомогу різним верствам населення, сприяти психологічному розвитку та вихованню психологічного благополучної особистості.

Головними завданнями кафедри є:

- фундаментальна та професійна підготовка кваліфікованих фахівців для закладів освіти та інших установ і підприємств для реалізації практичної, викладацької, дослідницької діяльності у різних галузях народного господарства, а також для індивідуальної професійної діяльності з надання психологічних послуг;
- організація і забезпечення навчального процесу з дисциплін кафедри, проведення виховної роботи серед здобувачів, виконання наукових досліджень, участь у підготовці та підвищенні кваліфікації науково-педагогічних кадрів, а також забезпечення творчих зв'язків з випускниками університету;
- безперервне вдосконалення якості викладання, розвиток творчих здібностей та професійних компетентностей здобувачів;
- комплексне методичне забезпечення навчальних дисциплін кафедри: підготовка підручників, навчальних посібників з використанням найбільш досконалих методів; ефективне використання сучасної навчальної техніки та лабораторного обладнання, електронних ресурсів та сучасних інформаційних технологій;

- координація роботи з професійної направленості викладання фахових дисциплін за напрямом підготовки «Психологія» та іншими напрямами підготовки;
- участь у професійній орієнтації абітурієнтів;
- підбір, підготовка і підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів; організація і контроль навчання здобувачів; вивчення, узагальнення і розповсюдження досвіду роботи кращих викладачів; допомога викладачам в оволодінні педагогічною майстерністю; розгляд дисертацій, представлених до захисту членами кафедри або (за дорученням Вченої ради) іншими здобувачами;
- розвиток співробітництва в підготовці спеціалістів-психологів; виконання науково-дослідних робіт на замовлення за госпдоговорами та договорами на співробітництво; залучення до педагогічної діяльності провідних фахівців і вчених регіону; підвищення кваліфікації фахівців;
- проведення наукових досліджень з найважливіших теоретичних, соціально-економічних і науково-технічних проблем у площині науково-дослідної теми кафедри; організація науково-дослідної роботи здобувачів;
- співробітництво з однопрофільними кафедрами інших вишів України та зарубіжжя, установ і організацій НАПН України у навчальній, навчально-методичній, науково-дослідній роботі, а також із зарубіжними науково-дослідними установами за профілем кафедри.

6. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 053 ПСИХОЛОГІЯ

- розширення матеріально-технічного фонду кафедри із забезпечення освітньої діяльності здобувачів за спеціальністю 053 Психологія;
- розширення бази стейкхолдерів через підписання договорів про наукове та науково-практичне співробітництво з науковими установами, ЗВО та громадськими організаціями, практику співробітництва з фахівцями у галузі освітніх та психологічних послуг з метою інтенсифікації роботи над ОП кафедри та оптимізації навчального процесу та науково-дослідної роботи кафедри;
- започаткування практики функціонування спеціалізованих вчених рад для проведення захисту дисертацій здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія у відповідності до чинного законодавства і наказів МОН України;
- розширення переліку баз і напрямків проходження практик здобувачів;
- більш інтенсивне залучення до навчального процесу фахівців-практиків;

- удосконалення форм і методів навчання та викладання відповідно до вимог студентоцентрованого підходу, досягнень сучасних освітніх інноваційних технологій;
- розширення спектру компетентностей, які набувають здобувачі на ОПП;
- запровадження дуальної освіти;
- запровадження програми отримання подвійних дипломів із ЗВО країн ЄС;
- розширення можливостей неформальної освіти за рахунок організації професійних тренінгів та залучення нових стейкхолдерів з числа працюючих за фахом випускників та роботодавців;
- покращення умов для працевлаштування випускників спеціальності через посилення співпраці з роботодавцями;
- інтенсифікація діяльності з профорієнтації;
- збільшення членами випускової кафедри кількості наукових публікацій в наукових журналах, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science Core Collection;
- збільшення кількості викладачів випускової кафедри, які володіють англійською мовою на рівні не нижче B2, або іншими мовами Європейського співтовариства на даному рівні;
- більш активна діяльність в сфері проведення наукових конференцій та практико-орієнтованих фестивалів;
- підвищення професійної кваліфікації викладачів як науковців, викладачів та психологів-практиків через міжнародну співпрацю та стажування, залучення НПП до науково-практичних семінарів, вебінарів, майстер-класів тощо;
- налагодження міжнародних зв'язків і співпраці із зарубіжними ЗВО щодо виконання спільних наукових і освітніх проєктів академічної мобільності;
- впровадження форми реалізації ОПП та ОНП мовами Європейського співтовариства, в першу чергу англійською;
- забезпечення більшої оперативності в реагуванні на потреби та інтереси здобувачів вищої освіти;
- розвиток електронних ресурсів, дистанційних та інформаційно-комунікативних технологій освітнього процесу підготовки фахівців-психологів.